

ústředna: 267 204 300
sekretariát 267 204 310
Fax 222 718 211
E-mail osz_cr@cmkos.cz

V Praze dne 14.10.2020

Informace pro členy: nemožnost výkonu práce s Covid-19

Ministerstvo zdravotnictví vydalo dne 1. 9. 2020 mimořádné opatření č. j.: MZDR 36813/2020-1/MIN/KAN (dále jen „**Mimořádné opatření**“), jímž nařizuje zejména pravidla poskytování zdravotních služeb a podmínky výkonu práce ve zdravotnictví. Jelikož má náš odborový svaz poznatky z praxe, že někteří zaměstnavatelé ve zdravotnictví a sociálních službách mají tendenci organizovat práci zdravotníků v příkrém rozporu s vydaným Mimořádným opatřením, považujeme za nutné na toto reagovat a formou níže uvedených typových dotazů shrnout základní fakta, která z Mimořádného opatření vyplývají:

1. **Může zdravotník, který byl pozitivně testován na Covid-19 a je tzv. bezpříznakový, nadále pokračovat ve výkonu práce na pracovišti?**

Zásadně NE! Bod I. odst. 4 Mimořádného opatření v poslední odrážce jasně stanoví, že v případě pozitivního výsledku se postupuje podle opatření k izolaci a karanténě; lékař poskytující zdravotní služby v oboru všeobecné praktické lékařství nebo praktické lékařství pro děti a dorost může po dobu nařízené izolace za dodržení podmínek izolace poskytovat zdravotní služby pouze distančním způsobem.

Z uvedené citace je zřejmé, při pozitivním výsledku testu na COVID-19 se povinně postupuje podle opatření **k izolaci a karanténě**, což znamená, že ihned po zjištění pozitivního výsledku testu na COVID-19 musí být každý zdravotnický pracovník zaměstnavatelem vyřazen z výkonu práce, přitom:

- a) **izolací** se dle zákona rozumí: oddělení fyzické osoby, která onemocněla infekční nemocí nebo jeví příznaky tohoto onemocnění, od ostatních fyzických osob. Podmínky izolace musí s ohledem na charakter přenosu infekce zabránit jejímu přenosu na jiné fyzické osoby, které by mohly infekční onemocnění dále šířit [§ 2 odst. (6) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví].
- b) **Karanténou** se rozumí: izolace a mimořádná opatření při epidemii a nebezpečí jejího vzniku, jde-li o zákaz nebo omezení styku skupin fyzických osob podezřelých z nákazy s ostatními fyzickými osobami a o zákaz nebo nařízení další určité činnosti k likvidaci epidemie nebo nebezpečí jejího vzniku, brání-li tyto zákazy, omezení nebo nařízení zaměstnanci ve výkonu práce [§ 347 odst. (4) zák. práce]

Má-li zdravotník příznaky onemocnění COVID-19, je povinen odmítnout práci ve zdravotnickém zařízení a jeho zaměstnavatel toto musí akceptovat. Pokud zaměstnavatel

prokazatelně ví o tom, že zdravotník byl pozitivně testován na Covid-19, **je právní povinností zaměstnavatele další výkon práce zaměstnanci zakázat (neumožnit).**

2. Hrozí nějaká sankce, pokud by zdravotník, který byl pozitivně testován na Covid-19 a je tzv. bezpříznakový, nadále pokračoval ve výkonu práce na pracovišti?

ANO, hrozí! Vláda s účinností od 13. 3. 2020 schválila novelu nařízení vlády, kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, že na seznam nakažlivých lidských nemocí byl nově doplněn koronavirus SARS-CoV-2. To znamená, že úmyslné i nedbalostní šíření koronaviru je nově trestným činem. Trestný čin je dokonán již samotným způsobením nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé nemoci u lidí.

Podle § 153 odst. (1) trestního zákona, *kdo z nedbalosti způsobí nebo zvýší nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé nemoci u lidí, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.*

Eventuální **trestní stíhání** v tomto případě nehrozí jen zaměstnanci, který by (i když je tzv. bezpříznakový) po pozitivním testu na COVID-19 pokračoval v práci, ale trestní stíhání hrozí i vedoucím zaměstnanců a managementu zdravotnických zařízení, kteří by nařídili či umožnili (nezakázali) zaměstnanci další výkon práce v situaci, kdy mají prokazatelně informaci o tom, že dotyčný zdravotník byl pozitivně testován na COVID-19, např. tím, že zdravotník s COVIDEM-19 bude nadřazeným nadále vypisován do směn, bude po něm vyžadována a od něj přijímána práce atd.

Podle § 42 trestního zákona je při spáchání trestného činu **přítěžují okolností** mimo jiné to, že pachatel trestného činu

- spáchal trestný čin využívaje něčí podřízenosti (např. vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance při výkonu závislé práce),
- ke spáchání trestného činu zneužil svého zaměstnání, postavení nebo funkce (např. funkce vedoucího zaměstnance, ředitele, statutárního orgánu apod.),
- spáchal trestný čin za krizové situace nebo jiné události vážně ohrožující život, veřejný pořádek nebo majetek.

3. Může zdravotník, který měl tzv. rizikový kontakt, nadále pokračovat ve výkonu práce na pracovišti?

ANO, může, ale jen za podmínek výše uvedeného Mimořádného opatření, tzn.:

- a) pokud zdravotník zjistí, že měl tzv. **rizikový kontakt** (tj. byl v úzkém kontaktu s osobou, u které bylo potvrzeno onemocnění COVID-19), je povinen o tom bezodkladně informovat svého zaměstnavatele – poskytovatele zdravotních služeb, tedy prokazatelným způsobem (písemně nebo jiným dokladovatelným způsobem) svého nadřízeného, management, personální útvar apod.,
- b) pokud zaměstnavatel zjistí, že **zdravotník měl rizikový kontakt**, (ale nemá klinické příznaky COVID-19, tak **zaměstnavatel rozhodne**, zda je výkon práce tímto zdravotníkem nezbytný pro zajištění poskytování zdravotních služeb tímto poskytovatelem,
- c) pokud výkon práce zdravotníkem, který měl rizikový kontakt:
 - **není nezbytný** pro zajištění poskytování zdravotních služeb, nebo má zdravotník klinické příznaky COVID-19, pak zaměstnavatel musí informovat o této skutečnosti místně příslušný orgán ochrany veřejného zdraví (hygieny),
 - **je nezbytný** pro zajištění poskytování zdravotních služeb tímto poskytovatelem, pak zaměstnavatel informuje o této skutečnosti místně příslušný orgán ochrany veřejného zdraví, a současně musí být zajištěno, že zdravotník:
 - pracuje s respirátorem tř. FFP2 bez výdechového ventilu po dobu min. 10 dnů ode dne posledního kontaktu s RT-PCR pozitivní osobou,
 - používá jeden respirátor maximálně po dobu 4 hodin,
 - využívá na odpočinek a stravování v zdravotnickém zařízení místnost bez přítomnosti jiné osoby,

- pracuje v takovém režimu práce, aby se minimalizoval kontakt s ostatními pracovníky a pacienty, jimž neposkytuje zdravotní služby,
- omezí pohyb ve zdravotnickém zařízení na nezbytně nutnou míru,
- průběžně sleduje svůj zdravotní stav se zaměřením na možné klinické příznaky onemocnění COVID-19. V případě výskytu klinických příznaků onemocnění COVID-19 bez prodlení přeruší výkon práce a oznámí tuto skutečnost zaměstnavateli,
- podstoupí výtěr z nosohltanu pro účely vyšetření metodou RT-PCR na SARS-CoV-2 tak, že první vyšetření bude provedeno za 4 - 5 dnů od rizikového kontaktu a druhé vyšetření za 10 dní od rizikového kontaktu,
- **v případě negativního výsledku** obou RT-PCR vyšetření zdravotnický pracovník může vykonávat práci bez výše uvedených omezení a karanténní opatření se ukončí,
- **v případě pozitivního výsledku** se postupuje podle opatření k izolaci a karanténě; lékař poskytující zdravotní služby v oboru všeobecné praktické lékařství nebo praktické lékařství pro děti a dorost může po dobu nařízené izolace za dodržení podmínek izolace poskytovat zdravotní služby pouze distančním způsobem.

za OSZSP ČR
Bc. Dagmar Žitníková, předsedkyně